

A VÁROS ARCA

Angyalföld, az ország kovácsa

Mint csont a hús, úgy ül ez a házrengeteg a Váci-út nyílegyenes vonulatán. A Tripolisból húzódik, a Béke-térről áramlik, a Róbert Károly-körútnál már hőmpolyog a tömeg, pedig még csak hajnal van, háromnegyed 6 óra. Kemény arcok, sapkák, felhajtott gallérok a villamoson. A Láng-gyár magasságában torlódás, a Siemens, az Orion, a Magyar Acél szívja magába a tömeget. Feljebb az

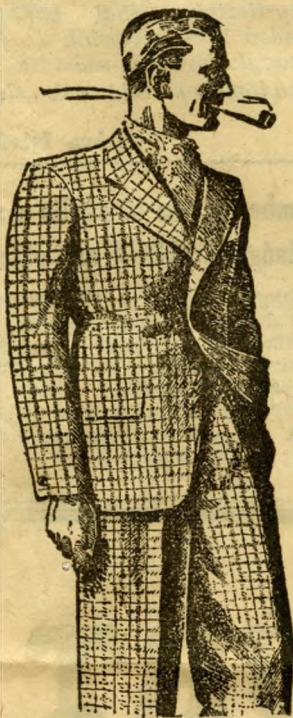

Órási Ganz Hajó úrfti meg a villamost, jobbról az Elzett, a Hirmann, szemben a Csavar és Kovács szívja el a tömeget. Hat órakor forognak a gépek. A tárgyak szabályos köröket írnak le a levegőben, húszezer emberi szempár figyelmesen előretekint, gőz áramlik az októberi reggelbe, megkezdődött és folyik százötven üzemből az, amit úgy hívnak, hogy termelés. Nézzük, lépjük meg a kerületet, az ország kovácsát.

VAS

mindenütt, ameddig a szem ellát. Mint falun a kapát-kaszát, úgy viszi az angyalföldi a kezében a kalapácsot, a harapófogót. Amott soderont kötöz a kékizsákra egy fiatal ember, itt a grunton serceg a szaru, kesernyés füst száll az égnek: lovat patkolnak. Egy kocsis fodul ki a kapun, kezében ostor és kalapács. A földön, a porban abroncs-szeletek, görbe lemezek, lyukas korongok hevernek, mint a szikkadt kőrő, üres napraforgó tányér, sáros szederinda a határban. Amennyire falu amaz, Angyalföld annyira város. Földmű-

Gutmann típusruha, testhez igazítva!

Kamgarnszerű 288.-
Sportszövetből 398.-
Kashaszövetből 445.-

Gutmann J. és Társa
a megbízható szabómesterek
VII., Rákóczi-út 12.
5 órákor zárunk!

vesek élnek amott, itt meg „vasművesek”. Gondörödik, csikordul, gyűl a forgács a munkapad alatt, forog, alakul a vas és hulladéka elárasztja az utcát is. Nyugodt, végleges mozdulatlanban roszdásodnak a csövek a dróttal bekerített ócskavas telepeken. Valami olyan illat lebeg a kerületben, amire a beavatatlan azt mondaná: „A vas szaga”. Az égő levélhalmokból felcsavarodó tűz kanyar füstje, enyhe benzingöz, a kémények széngáza ez. Mint a paraszt a határjlatában, ebben az egyenletes, ásványi légkörben közlekedik az angyalföldi ember.

„EGY SZOBA-KONYHA”

— csűf varázsszó. Angyalföld nagyságra hededik, népsűrűsége hatodik helyen áll a főváros kerületei között. De itt nincsenek paloták, — még nagy család házak sem. A töltés ideépítette a gyárat és benmaradt lakni a Belvárosban. „Egy szoba-konyha!” — mondották a telekspekulánsok az építési vállalkozóknak. „Es folyosónkint közös illemhely!”

Az egy szoba-konyhás lakások százai valóságos harci állásokká fejlődtek. Kinyúltak az utcákra és támaszpontokat képeztek. Emiatt egy új bölcsőde, hófehér rekeszes asztalokkal, az anyategyűjtő pírulva begombolkozó asszonyával, a védőoltások színes dobozai és a csillogó fecskendők ma az övek. A Pattantyús-köz, a Gyöngyösi-út, a Béke-tér, a Schlick-rét szoba-konyhásai homokdombos, tornaszerez, forgós játszótérrel, „foglaltak el” maguknak, a Babér-utcaiak új piacot, a Csató-utcaiak premier-mozit. De elfoglalták a békefériek — egész Angyalföld — a vöröstéglás, óriás előjáróságokat, ahol ezen túl saját fiaik saját ügyeiket intézik. Melyik angyalföldi jó proli ne ismerné Werlein elvtársát, vasesztergályos munkást és szakszervezeti harcost? Nem tréfa. Tegnap még a Magyar Acélban várták együtt az esztergari „lenzét”. Ma bármely pillanatban rendelkezésükre áll, mint kerületi előjáró. Bizhatnak benne.

ARAMLANAK

sereglének, útköz. nek az angyalföldi asszonyok. Itt még nagy divat a rövid szoknya — az való legjobban a takarításhoz. És a takarítás — az itt az élet fontos része. Mintha mindenki azt mondaná: „Egy csapásra még sohasem láttuk, hogy megvalósult volna a szocializmus. Férjeink, gyermekeink érte harcolnak. Mi is. Közben tisztán tartjuk a táborát...” A háziurak és gondnokok fanyalagva adják be derékukat. Évtizedes követelések valósulnak meg. Ezen a héten kezdték a hirhedt Appel-ház tisziasági berendezéseit építeni: kanális, modern illemhelyek, jó kémények, át nem ázó tetőzet. Személtádk sorakoznak az egykor trágyadombos udvaron, soder cs'korog az utcácskát nyakig érő sártengerere helyén és az udvarokon újonnan plátfált és meglepően magasra nőt dáiák bologatnak a pázsiton játszadó kisgyermek fejé fölött.

MESSZE VAN

attól, hogy kert. város legyen — ma még csak harci-állás Angyalföld. A vadonútj, összkomfortos OTI-házak és városi épületek között szabálytalan szeletekben tárul a grund a láthatár felé. Aká a festői és regényes Angyalföldről hallott s ma meglátogatja, az is talál még látnivalót. Nem tünnek el végleg a nyomortanyák. Itt mindjárt a Béke-tér mellett, a Katona-telep guberálói és koldusai szitkón a fizet az ócska cirkuszokocsik vaskályháiban, a Jász-utcán egy házban mostantól estig alszik majd szalmára vetett vackán a verkiasszony, szekfücsököket kötöz, meztelbős nagylánya, csukló-csonkjában tartott tengericsutkát majszal a bombasérült kisgyermek s éktelen zsivalyban forrong, vagy komor egykedvűséggei üldögél a szoba másik hat, vagy hét lakója. A kisgrunton most született meg a vak koldus-házaspár kékszemű gyermeke, vidáman pislog mellettémülő szüleire.

Akik alszanak és akik pihennek: megadták magukat, Marxista tudományos munkák és romantikus kültelki regények eleget írtak róluk. A lumpenproletár. Ott tűnik el mellettük a szemináriumokra siető mun-

kások, az asszonygyűlésre igyekvő fejkendős-szatyros MNDSz-tagok, az a csoport fiú piros nyakkendőben, kékingeszen siet, valami nótát dudolnak három szólámlra és az üzletekből hazasiető nagylányoknak nagyot köszönnek. „Szabadság!” „Szabadság!” A grundosok előrenéznek, belefésülnek öt ujjal lógó hajukba. Fejük felett rángatja, leviszi szinte a kövekkel megerősített kátránypapirt az idők szele.

ERRE LAKNAK

a vasasok. Fel-szállnak a villamosra, leszállnak a villamosról. Fontos dolgukról van szó. Kié a gyár? Kié a kerület? Mivé alakul a világ?

Este 6 óra. Ki ezt csinál, ki az? Csendes békeségben ülnek a tisztára mosott kezű férfiak az MNDSz szülőúthoz ötven hófehér ágya körül. A Csavar és Kovács vezérigazgatói irodájában szeminárium: az öskommunizmus és a rabszolgalársadalom közötti különbséget igyekeznek kibogozni a lakafosok. Az új vállalatvezető Marx szavait idézi, helyesbít. A vörhenyjárvány megelőzéséről beszél az anyúknak az iskola nagytermében az új tiszt-

orvos és a Róbert Károly-körúton egy utcára nyíló, nagy, kivilágított helyiségben tanácskozik az ifjúság: mi legyen a szombati szüreti mulatság programja? Hol áll hatnánk fel új helyiséget? Mit tehetnénk, hogy a kerületi helyiség-szomját ki-elégítsük? Minden újonnan megnyitott helyiség két hét alatt rogyásig telik — kicsi.

VASTAGSZIK

az este. Az épülő házak környékén furcsa tömeg mozgolódik a sötétben. Mi van? Parkiroznak. Ásnak sokan, mások gerreblyéznek. Olyan mozdulatokkal, ahogyan táncolni szokott a tömeg a híres szabadságünnepeken... Itt laknak nem messze Felediek a nagy városi házban, a szoba tele szentképekkel és gyermekekkel. Kajtorék is itt laknak a Béke-utcában. Most kapták az új lakást, az „össz-komfortost”. Kajtorné úgy mondja: „Összkomfort!” — mintha azt mondaná: „mennyország”. Hét óra. Már

mind végetértek a szemináriumok. Ki-ki hazatér. Csak a pártban zajlik az élet. Akinek ott van dolga a központban... az inkább meg sem vacsorázik. Siet. A Párt. Angyalföldön máshogyan mondják ezt a szót. „Itt a Párt az üzemből... Kijött a Párt... A Párt érdeke... A Párt kívánja...” Ilyenkor még a híres angyalföldi dicsekvés is elhallgat. „Mi, angyalföldi srácok...” — ezt itt nem mondja senki. A párt Angyalföldé, atyja, szerelme Legjobb fia révén összeolvad, eggyé válik veje. Akik a pártból jönnek és akik a közrefektől, azok az utolsó éjszakázók. Azután csend van. Nem szűrődik világság az utcákra. Alszik egész Angyalföld.

Tardos Tibor

Taxik, gépkocsik figyelem!

Prima kocsimosó megrendelhető.
Cím: Hamerli Börlerakat, Budapest,
Somogyi Béla-út 26. 1. 2.

Vállalatok figyelmébe!

Szociális üdültetés céljára Balaton-ellen 60-70 személyes pensió bérbe-adó, teljes felszereléssel. Érdeklődés a balatonlellei fürdőigazgatásnál, f. hó 20.ig.